

bättre
på Internet!

Dataträff #195 den 19/9 2019 med Johan Murray

Det här är dagens minsta textstil

Dagens agenda

Del 1 13:30 – 14:15

- Inledning
- Sökning i molnet
- Internet som en loppmarknad?
- Bästa sätten att få bra svar
- "Snälla" sökmotorer
- Vad söker folk efter?
- En massa exempel på sökningar
- Publikens bästa tips!

Del 2 14:45 – 15:30

- *Vi* är hett eftersökta!
- Motåtgärder
- Hur vi och samhället påverkas
- Källkritik och hur man forskar
- Nya massmedia -> nya konflikter
- Frågor
- Avslutning

Ordning och reda hemma?

Sökningar i molnet i

- OneDrive
- Outlook mail
- Google Drive
- Google Foto
- Gmail

Visst är Internet som en Almedalsloppis?

Sälj-iver! Partiskhet!

Impulsivitet?

Kvalitet?

Smakråd?

Ficktjuvar?

Hur går Internetsökningar till?

Vilka sökmotorer fanns 1999, och finns nu?

1999 Textsök

2019 Konversation, snabbhet [Var finns Kanelbullens it-café?](#)

(+ Baidu 12%)

Avancerad sökning

https://www.google.com/advanced_search

Avancerad sökning

Hitta sidor med ...

alla följande ord:

exakt följande ord eller fras:

något av följande ord:

inget av följande ord:

siffror mellan:

och

Sök aktuella åsikter via taggar, t.ex. #metoo

Sätt citat inom citattecken

Dagens stora sökmotorer känner oss väl

Resultaten rankas beroende bl.a. på

- Betalda annonser
- Relevans
- Var vi är
- Våra egna intressen och språk
- Våra vänners intressen
- Vad som är "hett" just nu

Det finns ingen riktigt neutral rankning längre

Vissa sökmotorer säger sig inte spionera

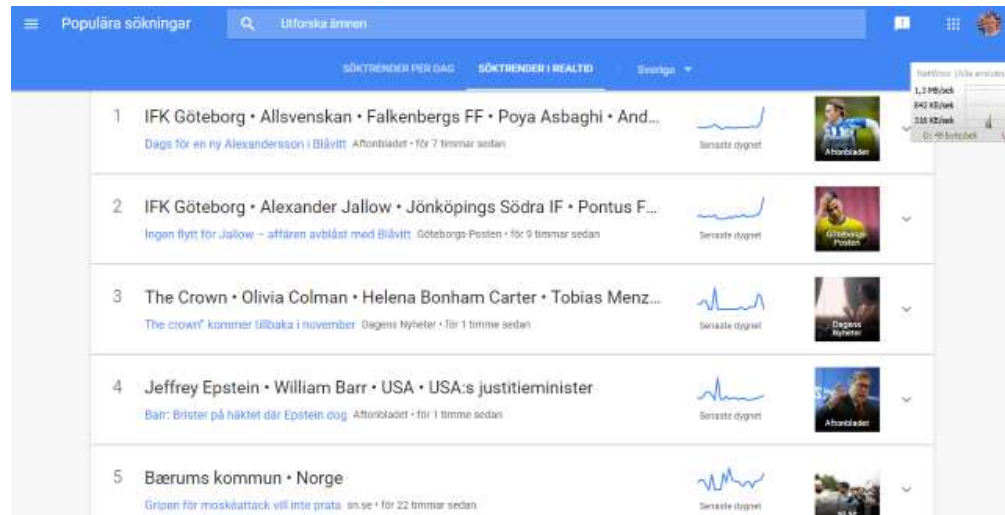
Allmänna

- <https://duckduckgo.com>
- <https://startpage.com> (använder Googles register)
- <https://searchencrypt.com>
- <https://searx.me> (metasök: söker via många andra sökmotorer)
- <https://swisscows.ch>
- <https://qwant.com> (använder Bings register)

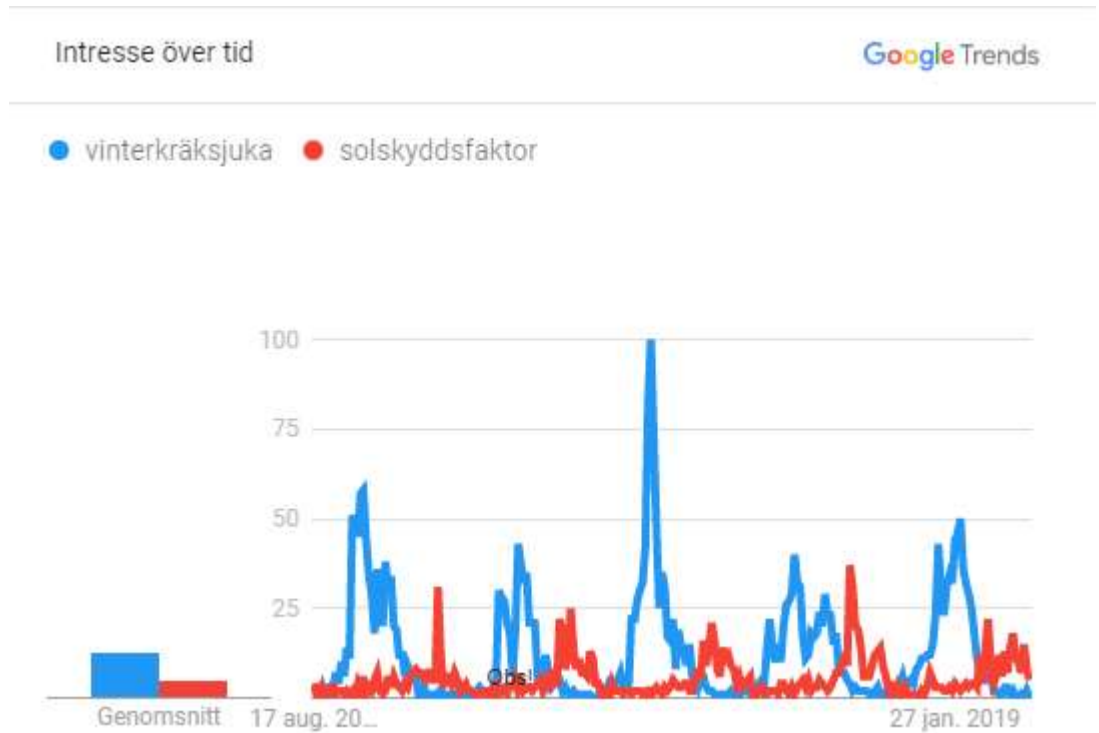
Barnsäkra

- <https://kids-search.com>
- <https://dinosearch.com>

Vad söker folk efter?

Intresse just nu
(egentligen rankning)

Intresse över tid

Hur många webbplatser finns det?

1999

3 000 000
webbplatsnamn
(domäner)

2019 Föränderliga och omfattande

2 000 000 000 webbplatsnamn (domäner)
(200 000 000 används)

Googles register har 60 000 000 sidor

Bings register har 1 500 000 sidor

(källa: <https://www.worldwidewebsize.com>)

Det mörka nätet tillkommer

Men, är inte Internet som Antikmässan också?

Entréavgift?

Begränsat utbud!

Kunnighet!

Kvalitet!

Struktur!

Specialiserade sökmotorer
behöver inte spionera....

Hur kan man hitta riktiga fakta?

Google Scholar

<https://scholar.google.com>

Microsoft Academic

<https://academic.microsoft.com/home>

<https://www.britannica.com>

<https://www.wikipedia.org>

<https://snl.no>

[Spökord som bomärken!](#)

Hur kan man hitta bra svenska ord?

SVENSKA AKADEMIENS
ORDBÖCKER

<https://svenska.se>

SYNONYMER.SE

<https://www.synonymer.se>

Korsordshjälp

<https://www.allakorsord.se/krysslosaren/>

Google Översätt

<https://translate.google.com/op=translate&sl=en&tl=sv>

Hur kan man hitta bra priser?

PriceRunner

<https://www.pricerunner.se/>

Konsumtionsvaror, resor

<https://www.prisjakt.nu>

Konsumtionsvaror

Konsumenternas.se

<https://www.konsumenternas.se/>

Försäkringar, ekonomi

blocket

<https://www.blocket.se>

Begagnat, bostäder

tradera

<https://www.tradera.com>

Auktioner på varor

Frakt och service är också
viktiga parametrar!

Hur kan man hitta gemenskap?

Svenska Forum

<http://www.svenskaforum.com/kategori/rekreation>

SeniorNet Sweden

<https://seniornet.se/forums/>

Alladejtingsajter.se

<http://www.alladejtingsajter.se>

Hur kan man hitta ute-nöjen?

<https://alltomstockholm.se/pagang/>

DAGENS NYHETER.

<https://www.dn.se/kalendariet/>

<https://www.filmstaden.se>

<https://zita.se>

restaurangkartan.se

[Restauranger på Södermalm](#)

[Friskvårdsaktiviteter](#)

Hur kan man hitta sevärigheter?

<https://www.tripadvisor.se/Attractions-g189852-Activities-Stockholm.html>

<https://app.raa.se/open/fornsok/>

Hur kan man hitta vägen dit?

[Gångvägen från
Kanelbullen till
Drakenbergssalen](#)

Hur kan man hitta tidsfördriv?

Några förslag:

- Slösurfa
- [Låna böcker](#)
- [Kolla radioprogrammen](#)
- [Kolla poddar](#)
- [Kolla TV-programmen](#)
- [Kolla Youtube](#)
- [Lös korsord](#)
- [Lös sudoku](#)
- [Kolla stick- och virkbeskrivningar](#)
- [Hitta något kul online-spel \(obs: ej Flash!\)](#)

Hur kan man hitta en rejäl sysselsättning?

/Volontärbyrån/

<https://www.volontarbyran.org>

ANTAGNING.SE

<https://www.antagning.se/se/start>

Senioruniversitetet
i Stockholm

<https://senioruniversitetet.se/arrangemang/>

+ [studieförbunden](#)

+ [föreningar för äldre i Stockholm](#)

[Släktforska!](#)

Hur kan man få hjälp med hus och hem?

Rekommendationstjänster (men ganska lättlurade)

<https://www.reco.se/kategori>

<https://www.brabyggare.se/info/omdomen-pa-hantverkare/>

Bra mat-inspiration – en smaksak!

<https://www.matspar.se/matbloggare>

Hur kan man hitta en ny bostad?

Hyresrätter, 2:hand, studentbostäder

<https://kvalster.se/Stockholm>

Bostadsrätter

<https://www.hemnet.se/till-salu/lagenhet/stockholms-lan>

<https://www.blocket.se/bostad/saljes/lagenheter/stockholm>

Seniorboenden

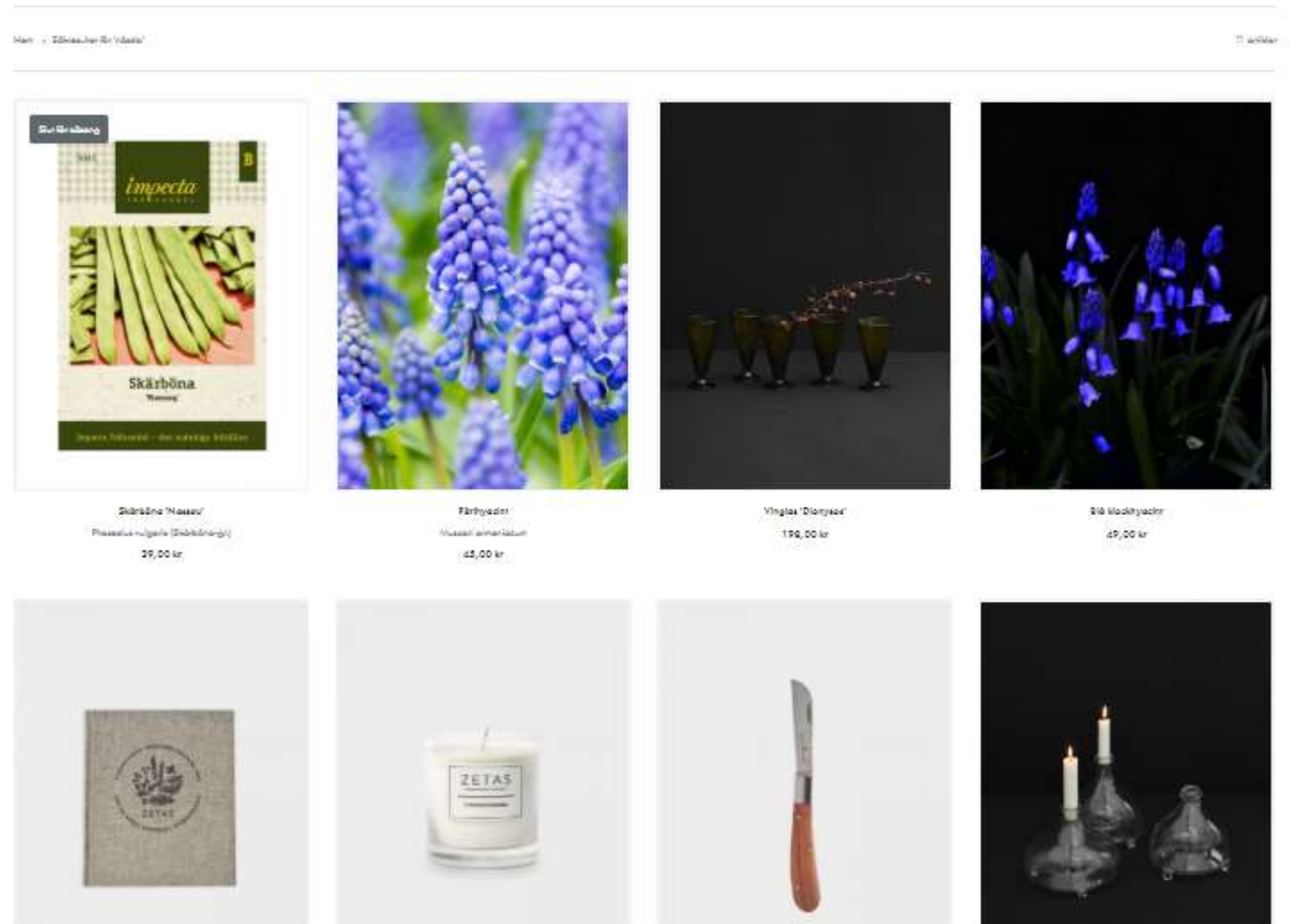
<https://www.google.com/search?q=seniorboende+i+stockholm>

Tips från publiken

- <https://www.ratsit.se/> – personuppgifter
- <https://www.birthday.se/> - personuppgifter
- <https://www.merinfo.se/> - personuppgifter
- <https://www.familjesidan.se/> - gamla dödsannonser
- <https://www.hitta.se/> - adresser, telefonnummer, områdesinfo
- <http://gratisistockholm.se/> - evenemang

Sälj-sälj-sälj framför allt!

SÖKRESULTAT FÖR 'NÄSSLA'

Vi är de mest eftersökta, hett eftersökta!

Av

- Säljare
- Opinionsbildare
- Bedragare
- Arbetsgivare
- Försäkringsbolag
- Myndigheter
- Forskning
- osv

Google, Microsoft, Facebook mfl hjälper gärna till mot betalning.....

Allt vi gör på Internet kan sparas och säljas

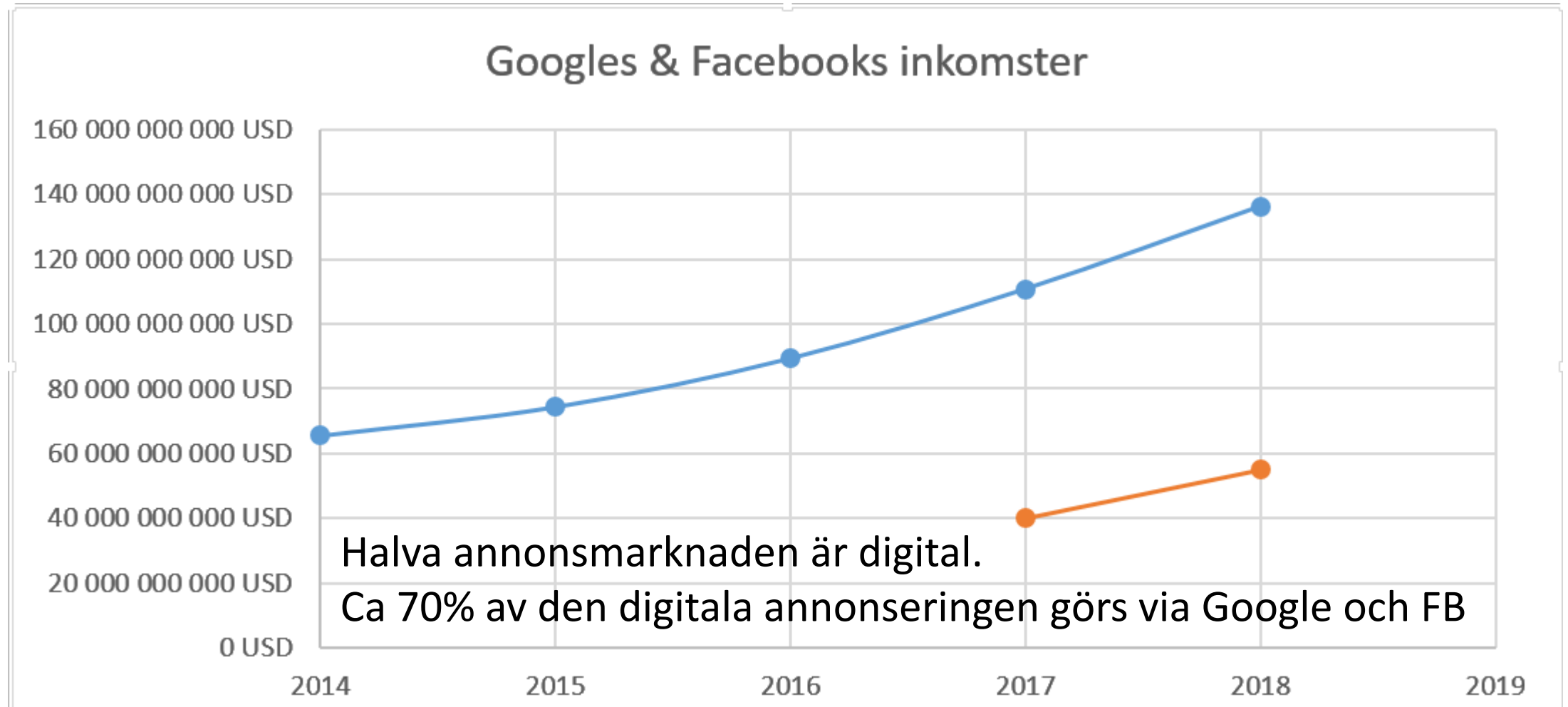
eller läcka...

- I en reklamfinansierad värld kommer vi alltid att vara förföljda av annonser.
- Allt träffsäkrare reklam ger fler och mer relevanta annonser till önskade målgrupper, som kan ha svårt att värja sig.
- Övriga målgrupper blir olönsamma för reklamförmedlarna...
- Vår(a) sökningar, surfvanor, e-post, dokument, foton, betalningar, resvanor, IT-utrustning – allt sparas och visar våra intressen, *avsikter och påverkbarhet*.
- Att uppgifterna *samlas* hos ett fåtal aktörer gör påverkan möjlig.
- Datat kan också säljas vidare "avidentifierat", men det är ett svagt skydd.
- Motmedel:
 - Gillar läget, är försiktig, litar på GDPR och organisationernas "goda" rykte.
 - Betalar för reklamfria prenumerationer på Internet.
 - Väljer sökmotorer som inte spionerar samt blockerar annonser. (inte långsiktigt)
 - Drar sig ur. (ger utanförskap)

Hur påverkas vi av utvecklingen?

- Man kan klara sig själv bättre → mindre gemenskap och tilltro till andra.
- Man kan bli beroende att kunna söka både i vardagen och på jobbet.
- Det blir onödigt att minnas fakta.
- Vi förväntar oss snabbhet och dygnet-runt service.
- Vi shoppar mer på Internet → färre verkliga butiker, nya show-rooms.
- Redan populära trender förstoras, men även extrema → mera likriktning.
- Våra preferenser bekräftas → förenklad polariserad världsbild. Många älskar det.
- Vi hittar likasinnade och umgås mer med dem → mer bubblor, mer skuffande.
- Vi exponerar oss för att själva kunna bli hittade → mer stolthet och kändisskap.
- Då blir vi rankade av andra och företagen, främst i sociala medier → mer mobbning, mer förnyelse för att behålla uppmärksamheten.
- Exponeringen kan bli kvar för alltid, även inaktuell. Internet städas sällan.

Annonser är en jättestor marknad

Sökmotorernas möjlighet att påverka oss är stor

Kampen om topp-platserna är stenhård

Hemsidan ska både tilltala sökmotorn och attrahera sökarna....

Vi kan lätt bli lurade om vi inte är observanta och kritiska.

Fula trick:

- Överdrifter (gärna upprörande)
- Trovärdiga osanningar (blandade med riktiga fakta)
- Inaktuellt material
- Egobekräftande material
- Falsk identitet

Dessa kan man använda som varningssignaler!

Tänkvärt: Falska uppgifter sprids 6 gånger fortare och når 10-20 gånger längre än sanna uppgifter (på Twitter, en studie från MIT 2018).

Källkritik – Vad skolan lär ut

Tänk på att alltid göra din bedömning efter innehållet, inte utseendet.

1. **Vem** har gjort sidan? Kan man lita på dom?
2. **Varför** finns webbplatsen?
Vill man sprida information eller åsikter?
Är någon ute efter att tjäna pengar?
3. **Vad** för typ av information finns på sidan?
Är det mest personliga åsikter eller fakta?
Verkar innehållet pålitligt?
Stämmer det med sådant du redan vet?
Kan du få en oberoende bekräftelse?
4. **När** skrevs det? När uppdaterades sidan senast?
5. **Hur** hittade du sidan?
Litar du på den som tipsade dig om sidan?

Källa: [Statens Medieråd](#)

Speciella sökningar för källforskning

Välkommen till SeniorNet Sweden!

Välkommen hälsar ViviAnn Lundeberg, som är ordförande för den nystartade föreningen SeniorNet Sweden. SeniorNet är en oberoende förening som vill verka för att vi ska bli fler äldre vuxna i IT-samhället.

Detta är våra första webbsidor på Internet. Här får Du information om det svenska seniornätverket - om varför det finns, vilka som är med och vad vi vill göra. Och hur Du som är senior kan komma med som [medlem](#) om Du vill.

Vi har en [gästbok](#) där Du kan skriva vad Du tycker. Och en hel del till finner Du på [innehållssidan](#).

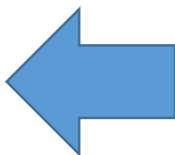
Webbsidorna kommer att byggas på allteftersom med sådant som medlemmarna vill ha och kan bidra med.

Hjärtligt välkommen i vårt gemensamma seniornätverk!

ViviAnn Lundeberg

Den blågula handen är kännemärke och logotyp för SeniorNet Sweden. Bilder av händer finns bland urgamla

seniornet.se den 8 feb 1998
från [Wayback Machine](#)

Speciella sökningar för källforskning, text&bild

Historisk textsökning

Historisk bildsökning (från 2008)

med [TinEye](#).

Filter by domain/collection

[perzadook.tumblr.com](#)

[post/16587767706](#) - First found on Feb

Filename: [tumblr_lygyseAjv11qzu6nx](#)

[\(Övning 2 från viralgranskaren\)](#)

Speciella sökningar för källforskning, video

<https://citizenevidence.amnestyusa.org>

Youtube DataViewer

<https://www.youtube.com/watch?v=oYOMUO8GYc>

Go

Clear

GuardianTexts

Analys av fem artiklar på The Guardians hemsida

Video ID: oYOMUO8GYc

Upload Date (YYYY/MM/DD): 2019-03-03

Upload Time (UTC): 18:20:30 (convert to local time)

Thumbnails:

reverse image search

<https://images.google.com/>

Sök med bild

×

Sök på Google med en bild istället för text. Prova att dra en bild hit.

Klistra in bildens webbadress

Överför en bild

JPG

×

toad in the hole with mash and gravy

Alt

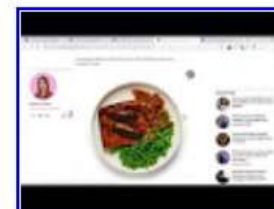
Bilder

Kartor

Shopping

Fler

Ungefär 25 270 000 000 resultat (0,56 sekunder)

Bildstorlek:

480 × 360

Bilden hittades inte i några andra storlekar.

Speciella sökningar för källforskning, domän

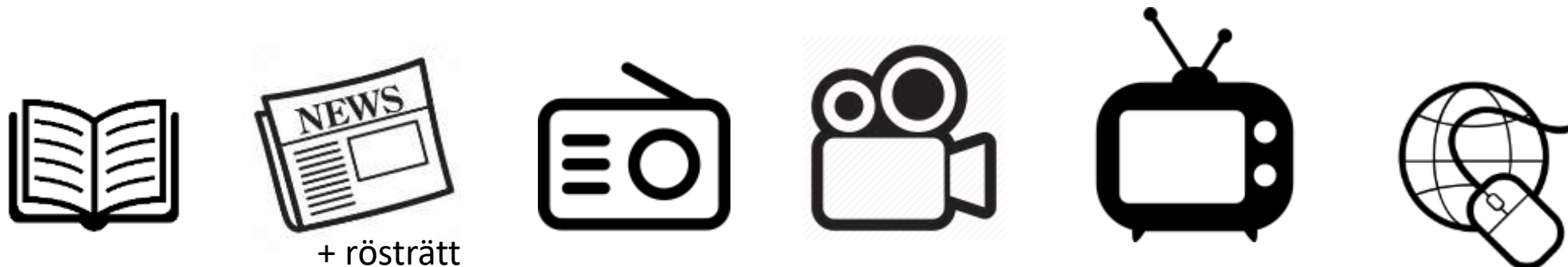
<https://internetstiftelsen.se/sok-doman/>

Domän: SNSO.SE
Företag Senior Net Södermalm
Organisationsnummer [SE]802408-4801
Adressrad 1 Rosenlundsgatan 44a
Adressrad 2 -
Adressrad 3 -
Postnummer 11863
Ort Stockholm
Land SE
Telefon +46.707704200
Kontakt skapad 2016-07-05
Registrar Loopia AB

<http://whois.domaintools.com/>

Domain Name: CYBERCHIMPS.COM
Creation Date: 2010-05-23T02:17:14Z
Registrar: GoDaddy.com, LLC
Registrant Organization:
Hummingbird Web Solutions Pvt Ltd
Registrant State/Province: MH
Registrant Country: IN

Nya massmedia – nya konflikter – som går över

ger alla dessa möjligheter till alla!

Mäktiga personer på Twitter

- Barack Obama 106 miljoner följare, 15 600 tweets
- Donald Trump 64 miljoner följare, 4 100 tweets
- Greta Thunberg 1,4 miljoner följare, 5 100 tweets

Tills vi vant oss – några goda råd....

Jämför sökmotorerna!
Specialiserade sökmotorer!
Kolla kvaliteten!
Lär av misstagen!
Sök inte ensam!
Populärt är inte alltid bra!
Kom gärna till Kanelbullen!

Läs mer: internetkunskap.se

Frågor

Kommande dataträffar

HT19-D02 Hjälp för dig som hör eller ser illa!

2019-10-24 kl 13:30 – 15:30 i Drakenbergssalen (Hornstull)

HT19-D03 Det digitala hemmet!

2019-11-21 kl 13:30 – 15:30 i Drakenbergssalen (Hornstull)

VT20-D01 Planering pågår

2020-01-XX kl 13:30 – 15:30 i Drakenbergssalen (Hornstull)

Kontakta oss gärna på: datatraffar@sns.se

Slut för idag!

Tack för idag!

Nu kan ni väcka mobiltelefonerna igen!